

En natur-filosof

Af Bingru Song, Beijing, Kina

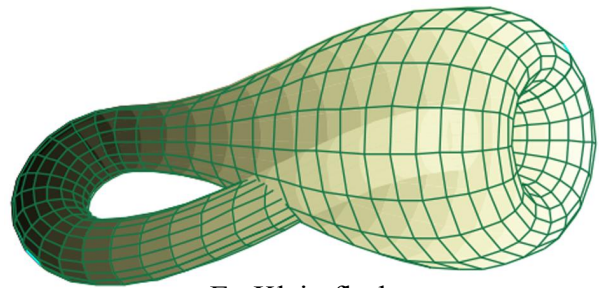
Ligesom Dao (tao), teorien, der mister sin egenart hvis den defineres, er det svært at kaste lys over hvem Lao Zi, forfatter til ”Dao de jing” (Tao Te King) var. Historien og litteraturen giver os 2 glimt af hans karakter. Det ene er da Confucius beder Lao Zi om at lære ham filosofi, Lao Zi svarer uden at sige et ord ved at åbne munden og vise Confucius sine få tandstumper og sin sunde lyserøde tunge. Meningen med den gestus fortolkes til at betyde at det milde og fleksible altid vil vinde over det hårde i sidste ende ligesom vores tunge lever længere end vore tænder. Den anden beskrivelse af Lao Zi, vi har, er da han drager ud af Kina gennem Hangu passet på en blå okse efter at have skrevet ”Dao de jing”. Hans fødsel, død hele liv er forsvundet i tidens glemsel, men hans tanker om det store Dao er evigt.

På et tidspunkt i historien hvor videnskaben endnu var i sin vorden, brød Lao Zi intuitivt gennem alle erkendelsens barrierer og nåede en filosofisk kerne ligesom en pil når sit mål. Ifølge Lao Zi’s opfattelse er ”Dao” naturens lov, i overensstemmelse med kvantefysikkens

Lao Zi ved Hangu passet

læresætning om usikkerhed. Men vi kan forestille os ”Dao de jing” som en refleksion af Dao: det er ganske enkelt. Selvom den beskriver universets love, verden og menneskelivet med bare 5000 ord, kan kernen af det Daoistiske verdensbillede opsummeres med bare et ord ”fleksibilitet”. Det kan også illustreres med yin-yangsymbolet. Lao Zi’s tanker var hverken monistisk eller dualistisk, han filosofi er snarere tredimensionel pluralisme, akkurat som en Klein flaske hvori alle modsætninger – så som ikke-eksisten og væren, skønhed og grimhed, stor og lille, god og ond, ind og ud osv – er uden grænser og er både modsætninger og gensidigt afhængige, istand til at erstatte hinanden og skabe hinanden.

En Klein flaske

God og ond er ikke lige godt i Lao Zi’s filosofi. Han mener det er bedst at handle som naturen eller handle naturligt. Ellers vil enhver ”god ting” indeholde en eller anden destruktiv faktor. Der er et kinesisk ordsprog, som siger: En person indeholder stadig noget godt, hvis han har det dårligt, når han gør onde ting! ”Godhed” vil skabe ”ondt” hvis den ”gode” person ønsker at blive berømmet (også berømmet af sig selv). At gøre gode ting udfra et beregnende motiv er ikke godt. Lao Zi støttede ikke mod og filantropi hvis de havde ære og berømmelse som mål.

Universets skabelse

Starten af ”Dao de jing” handler om Lao Zi’s kosmologi, hans tanke er at Dao er en mørk energi eller mørkt stof, universets moder. Han siger her:

”Væren og ikke-væren skaber ideen om hinanden”
”Der var noget udefineret og fuldkomment, som opstod inden universet. Det var stadig uden form, alene og uforanderligt, uendeligt og uudtømmeligt! Det kunne kaldes alle ting Moder. Jeg ved ikke hvordan jeg skal beskrive det, og jeg giver det betegnelsen Dao”

Lao Zi fortsætter med at tilføje:
” Dao selv kan ikke måles og kan ikke beskrives. Dao frembringer alle verdens

forteelser selvom det ikke selv kan måles; Dao skaber universet selvom det ikke selv kan beskrives; Dao er altomfattende og mørk, men selv den mindste mikro substans, der skaber verden kommer fra det. Denne mindste mikro substans er virkelig og pålidelig.

Lao Zi beskriver processen således:

“Dao skabte en, en skabte to, to skabte 3, tre skabte alle ting og alle tingene forlader mørket de udspringer af og bevæger sig fremad for at omfatte lyset som de er dukket op i, mens de harmoniseres af tomhedens åndedræt.”

Efter Lao Zi's opfattelse er Dao den oprindelige kilde til alting, til fysiske ting såvel som ideer teorier og teknikker, til naturen såvel som menneskeheden. Han var en ener og en besindig mand, som udtrykte sin erkendelsesteori sådan:

“Tøm dig selv for alting, lad sindet hvile I fred: tusind ting dukker op og forsvinder mens Selvet iagttager deres hjemkomst. De vokser og kulminerer og vender tilbage til kilden. Hjemvenden til kilden er ro, hvilket er naturens vej.

Naturens veje er uforanderlige. At kende bestandighed er indsigt. Ikke at kende bestandighed fører til katastrofer.”

For Lao Zi er visdom en blomst der åbner sig på et stille sted, som I hans betragtninger om det enkle og det rigelige:

De fem farver blænder øjnene; de fem toner døver øret; de fem smag sløver tungen. Væddeløb og stræberi skaber illusionen om virkeligheden og fremmer forvirring. Derfor er den viise i harmoni med sit hjerte, og lægger ikke megen vægt på hvad han ser.

Lao Zi's syn på samfundet

I modsætning til Konfucius, var Lao Zi ikke kun en social tænker; men også en universel filosof.

Han havde tilsyneladende et større perspektiv og var en skarp politisk iagtager. Han kendte herskernes brutalitet og hykleri, de der blot bruger principper for at fremme egne interesser. Og drager den slutning at magt vil ende som et aqua regia og udslette alle deres ønsker. Det er det politiske paradoks og begrænsning

Han mener videre at:

“Når naturens principper ikke længere bliver fulgt, bliver samfundet ustabil, godgørelse og retfærdighed kommer på mode; intriger flourer og megen hykleri og svindel følger.

”Broderlig kærlighed vil ikke blive agtet før

harmonien ikke længere hersker i familien og moral er forfaldet; når stater og klaner falder fra hinanden dukker “loyale ministre” op.”

Han hævder således at politikeres ikke-indblanding burde komme til udtryk i “kun at gøre det nødvendige og ikke gøre noget med fuldt overlæg” og at “hvis vi kunne give afkald på opportunistiske tricks, ville det være hundrede gange bedre for folket; Hvis vi kunne afskaffe falske dyder og moralitet, så kunne folket igen blive næstekærlige og venlige; Hvis vi kunne afskaffe svindel og begær efter fortjeneste, ville der ikke være nogen tyve eller røvere.

Akkurat som han er fortaler for at “ingen ledelse er den bedste ledelse”, Giver Lao Zi os også anbefalinger omkring personlig etik, som i sine bemærkninger om:

“Jeg har 3 værdifulde ting jeg hylder og holder fast ved. Det første er mildhed; det andet er nøjsomhed; det 3 er at afholde mig fra at sætte mig selv højere end andre. Med denne mildhed kan jeg være frimodig; med denne nøjsomhed kan jeg være rundhåndet: ved at udgå forrang for andre kan man blive en leder blandt ligemænd”

Han var imod helsemod for at vinde ære, han havde en omvæltende konklusion:

“Den bedste helt er en person hvis dristighed kommer til udtryk i hans ikke-turden” han hævder videre at:

“Naturens love er de bedste for menneskeheden”, fordi “Den hvis mod dristighed kommer til udtryk i hans turden (gøre noget ubesindigt af forfængelighed) ender med at dø; mens den hvis dristighed kommer til udtryk i ikke at turde (gøre så) lever videre.”

”Naturen stræber ikke, og alligevel fuldfører den sit hverv; den taler ikke, og alligevel modtager den svar: den kalder ikke, og alligevel kommer mennesker til den af sig selv. Dens tilkendegivelser er stille, og alligevel er dens planer dygtige og effektive” Lao Zi konkluderer at drivkraften for dristighed må komme fra nænsomhed.

Sammenlignet med den tid hvor Lao Zi udviklede sin filosofi, lever vi nu i et materialistisk samfund, en æra, der hylder ”ejerskab”, og uden tid til pause fra at “købe” mere og mere, reducerer det livet til en desperat kamp og målet bliver bare en lænke med et center kaldet “os selv”. Således ender vi med bare at løbe rundt i den samme cirkel.

Men hvis vi ser os omkring og studerer naturen sådan som Lao Zi lægger vægt på i sin filosofi om Dao, ville alting forandre sig.

Oversættelse Heine Refsing

"Rejsende mellem bække og bjerge" af Fan Kuan (990-1030)

Taoisme eller Daoisme

De forskellige stavemåder for kinesiske ord f.eks. taoisme/daoisme skyldes 2 forskellige måder at omskrive kinesisk til vestlige stavemåde.

Daoismen har parallelt med Confucianismen gennemsyret kinesisk kunst og kultur i århundreder.

Fan Kuan (990 - 1030) er en berømt kinesisk landskabsmaler, han begyndte at studere hos en anden kendt maler Li Cheng. Men senere konkluderede han at naturen var den eneste virkelige lærer.

Fan Kuan's mest berømte maleri har titlen "Rejsende mellem bække og bjerge". (gengivet overfor) Dette storslåede maleri er baseret på Daoismens ideal om at "blive et med naturen" Der er menneskelige figurer i sceneriet, men Fan Kuan reducerede deres størrelse for skabe et indtryk af naturens umådelige styrke, og det er let at forestille sig deres overvældelse af omgivelsernes storslåethed og mystik.

Lao Zi eller Lao Tse

Lao Zi var en stor filosof og grundlægger af den Daoistiske tænkning i oldtidens Kina

Lao Zi var ikke hans virkelige navn, men en ærefuld titel, som betyder "Gammel Mester." Det nøjagtige tidspunkt for Lao Zi's fødsel kendes ikke, men historikere mener han blev født mellem 600 og 300 f.v.t. Lao Zi regnes for at være forfatter til Daoismens vigtigste værk "Dao De Jing"

Lao Zi's kloge råd tiltrak tilhængere, men han afviste at nedskrive sine ideer. Han mente at skrevne ord ville ende som dogmatik. Ifølge legenden valgte Lao Zi til sidst at forlade civilisationen, på grund af menneskehedens onde sider. På en okse begav han sig på vej ud i ørkenen, ved den sidste grænsepost var vagten så imponeret over Lao Zi's visdom, at han tiggede ham om at skrive nogle få gode råd. Lao Zi greb så en pensel og skrev et digt på 5000 tegn - senere kaldet "Dao de Jing"

Værket er oversat til utallige sprog, kun den kristne bibel er oversat til flere sprog. På dansk findes 2 oversættelser:

"Tao Te King" oversat af Piao Yu-suen og senest genoptryk i 1982 på forlaget Spinkx

"Dao De Jing" oversat af Hugo Hørlych Karlsen senest genoptrykt i 2006 på forlaget Nordøsten

Detaljer af et vægmaleri, der skildrer Lao Zi's fødsel. Gray Goat Temple, Chengdu, Sichuan, Kina.